

Implementácia európskych štrukturálnych a investičných fondov k 30.04.2022

Obsah

1. Implementácia programového obdobia 2014 – 2020 k 30.04.2022	3
1.1 Stav implementácie EŠIF k 30.04.2022	3
1.2 Stav implementácie k 30.04.2022 podľa operačných programov (OP)	6
1.2.1 Porovnanie stavu a zostatkov kontrahovania k 30.04.2022 podľa jednotlivých OP	6
1.2.2 Porovnanie stavu a zostatkov čerpania k 30.04.2022 podľa jednotlivých OP	7
2. Opatrenia vlády SR a MIRRI SR na riešenie aktuálnych kríz.....	9
2.1 COVID opatrenia (boj proti pandémie COVID-19)	9
2.2 REACT-EU (eliminovanie dopadov pandémie COVID-19).....	9
2.3 CARE (flexibility EK v súvislosti s utečeneckou krízou na Ukrajine).....	10
3. Opatrenia vlády SR a MIRRI SR na zrýchlenie čerpania.....	21

1. Implementácia programového obdobia 2014 – 2020 k 30.04.2022

V programovom období 2014 – 2020 sa implementujú fondy EÚ prostredníctvom 11 operačných programov a to OP Ľudské zdroje, OP Integrovaná infraštruktúra, OP Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny OP, OP Efektívna verejná správa, OP Technická pomoc, OP Rybné hospodárstvo, programy cezhraničnej spolupráce Interreg V-A SK-CZ, Interreg V-A SK-AT, program spolupráce INTERACT III a Program rozvoja vidieka. Za implementáciu každého operačného programu je zodpovedný poverený riadiaci orgán.

Program	Riadiaci orgán
OP Ľudské zdroje	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
OP Integrovaná infraštruktúra	Ministerstvo dopravy a výstavby SR
OP Kvalita životného prostredia	Ministerstvo životného prostredia SR
Integrovaný regionálny OP	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
OP Efektívna verejná správa	Ministerstvo vnútra SR
OP Technická pomoc	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
OP Rybné hospodárstvo	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
PS Interreg V-A SK-CZ	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
PS Interreg V-A SK-AT	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
Program spolupráce INTERACT III	Bratislavský samosprávny kraj
Program rozvoja vidieka	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Riadiaci orgán je orgán štátnej správy alebo orgán územnej samosprávy určený vládou SR na realizáciu operačného programu. RO je v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1303/2013 plne zodpovedný za efektívne riadenie a implementáciu daného operačného programu v súlade so zásadou správneho finančného riadenia.

Riadiaci orgán napríklad:

- zabezpečuje vypracovanie dokumentácie na programovej a projektovej úrovni;
- navrhuje a po schválení MV uplatňuje výberové a hodnotiace kritéria pre výber projektov;
- zodpovedá za zavedenie a udržiavanie vhodného systému riadenia a kontroly OP v súlade s požiadavkami EK, príslušnými právnymi predpismi EÚ a SR, Systémom riadenia EŠIF a Systémom finančného riadenia, vrátane povinnosti zaviesť účinné a primerané opatrenia na boj proti podvodom;
- vykonáva kontroly a zaisťuje súlad financovaných aktivít s kritériami operačného programu;
- zriaďuje Monitorovací výbor pre OP a je oprávnený zriaďovať pracovné skupiny za účelom zabezpečenia efektívnej implementácie OP alebo jeho časti
- je oprávnený písomne poveriť sprostredkovateľský orgán vykonávaním časti svojich úloh.

1.1 Stav implementácie EŠIF k 30.04.2022

- V roku 2021 bol dosiahnutý najvyšší objem čerpania v celom programovom období, a to 1,95 mld. EUR.

- **Aktuálna alokácia** EÚ zdrojov programového obdobia 2014 – 2020 je vo výške **16,65 mld. EUR** (s navýšením o prvú tranžu REACT-EU v sume 597,02 mil. EUR a navýšením PRV vo výške 716,38 mil. EUR, **spolu navýšenie o 1,31 mld. EUR**).
- **Ku dňu 30.04.2022 - je vo výzvach a vyzvaniach** alokovaných 22,43 mld. EUR, **čo predstavuje 135,01 %** z celkovej alokácie EÚ zdrojov. Od začiatku roka 2022 sa alokácia vo výzvach/vyzvaniach zvýšila o 491,69 mil. EUR a od 21.03.2020 sme zaznamenali zvýšenie alokácie vo výzvach/vyzvaniach o 4,70 mld. EUR.
- **Ku dňu 30.04.2022 - dosiahla SR kontrahovanie** v hodnote **15,00 mld. EUR**, čo predstavuje **90,09 %** z celkovej navýšenej alokácie EÚ zdrojov. Od 21.03.2020 sme zaznamenali nárast kontrahovania o 4,20 mld. EUR, z toho od začiatku roka 2022 sa zvýšilo kontrahovanie o 596,76 mil. EUR.
- **Ku dňu 30.04.2022 - dosiahla SR čerpanie na národnej úrovni 9,03 mld. EUR**, čo predstavuje **54,21 %** z celkovej alokácie EÚ zdrojov (so zohľadnením novej legislatívy EK pre 7. účtovný rok). Od 21.03.2020 sme zaznamenali nárast v čerpaní o 4,15 mld. EUR, z toho od začiatku roka 2022 sa čerpanie zvýšilo o 298,88 mil. EUR.
- **Do konca 2023 je ešte potrebné vyčerpať 7,035 mld. EUR vrátane 2. tranže REACT-EU a do konca 2025 ešte dodatočných 716,38 mil. EUR v rámci PRV.**
- **Finančný záväzok (tzv. pravidlo N+3) pre rok 2022 sa už k 30.04.2022 podarilo splniť 4 programom** (OP Ľudské zdroje, OP Technická pomoc, OP Efektívna verejná správa a PS INTERACT III). V rámci zostávajúcich 7 programov je potrebné **do konca roka 2022** predložiť a schváliť na Certifikačný orgán (pre PRV na EK) finančné prostriedky vo výške **815,58 mil. EUR**.
- **Navýšenie alokácie v roku 2021 a vplyv na úroveň implementácie**
Od 30.06.2021 evidujeme navýšenie alokácie pre programové obdobia 2014 – 2020 o **1. tranžu zdrojov REACT-EU** v sume **597,02 mil. EUR**. Navýšené boli alokácie 3 OP:
 - ✓ OP Ľudské zdroje: **316,83 mil. EUR**,
 - ✓ Integrovaný regionálny OP: **194,90 mil. EUR**,
 - ✓ OP Efektívna verejná správa: **85,29 mil. EUR**.

Od 31.07.2021 sa v súlade s nariadením EÚ č. 2020/2220 predĺžilo programové obdobia PRV **do 31.12.2022** a v tejto súvislosti bola navýšená alokácia EPFRV a **zároveň boli PRV pridelené aj ďalšie zdroje** z Nástroja EÚ na obnovu po kríze COVID-19 (tzv. zdroje EURI – European Union Recovery Instrument) spolu vo výške **740,48 mil. EUR**. Od 03.02.2022 sa v súlade s nariadením EÚ 2021/1017 **znížila alokácia EPFRV** na rok 2022 (presun 10 % z alokácie EPFRV na r. 2022 v prospech I. piliera SPP) vo výške **24,102 mil. EUR**, tzn. aktuálne celkové navýšenie zdrojov PRV predstavuje sumu **716,38 mil. EUR**.

V prípade, ak by nedošlo k navýšeniam z titulu REACT-EU a PRV o 1,31 mld. EUR, stav kontrahovania by dosiahol úroveň 94,81 % vs. 90,09 % a stav čerpania by dosiahol úroveň 57,69 % vs. 54,21 %.

Tabuľka č. 1 Prehľad implementácie EŠIF k 30.04.2022

Program	Alokácia 2014-2020			Platné výzvy/vyzvania		Kontrahovanie ¹		Čerpanie EŠIF ²	
	EÚ zdroj	ŠR zdroj	počet	EÚ zdroj	% z alokácie	EÚ zdroj	% z alokácie	EÚ zdroj	% z alokácie
OP Ľudské zdroje	2 929 999 089	494 924 635	183	3 792 278 786	129,43%	2 977 831 822	101,63%	2 067 059 529	70,55%
<i>z toho REACT-EU</i>	316 832 573	2 760 930	19	363 332 430	114,68%	287 092 737	90,61%	81 694 547	25,78%
<i>OP LZ bez REACT-EU</i>	2 613 166 516	492 163 705	164	3 428 946 356	131,22%	2 690 739 085	102,97%	1 985 364 982	75,98%
OP Integrovaná infraštruktúra	6 009 937 611	1 026 022 428	286	9 496 449 552	158,01%	5 970 417 481	99,34%	2 992 904 763	49,80%
OP Kvalita životného prostredia	2 832 531 290	329 249 335	92	3 431 381 893	121,14%	2 319 302 184	81,88%	1 478 885 172	52,21%
Integrovaný regionálny OP	1 894 842 772	310 981 158	93	2 781 057 324	146,77%	1 665 394 250	87,89%	814 603 618	42,99%
<i>z toho REACT-EU</i>	194 900 994	1 000 000	13	198 882 984	102,04%	87 608 788	44,95%	12 201 254	6,26%
<i>IROP bez REACT-EU</i>	1 699 941 778	309 981 158	80	2 582 174 339	151,90%	1 577 785 462	92,81%	802 402 364	47,20%
OP Efektívna verejná správa	336 765 425	47 955 668	62	379 497 148	112,69%	302 211 188	89,74%	233 444 632	69,32%
<i>z toho REACT-EU</i>	85 288 928	0	1	85 288 928	100,00%	85 288 928	100,00%	83 926 218	98,40%
<i>OP EVS bez REACT-EU</i>	251 476 497	47 955 668	61	294 208 220	116,99%	216 922 260	86,26%	149 518 413	59,46%
OP Technická pomoc	159 071 912	28 034 015	18	187 178 022	117,67%	148 062 329	93,08%	139 919 628	87,96%
OP Rybné hospodárstvo	9 676 595	3 104 663	10	9 567 151	98,87%	3 083 603	31,87%	2 253 442	23,29%
Interreg V-A SK-CZ	90 139 463	6 228 064	17	108 934 009	120,85%	81 126 087	90,00%	51 569 118	57,21%
Interreg V-A SK-AT	75 892 681	3 981 175	5	75 892 678	100,00%	76 230 382	100,44%	37 658 375	49,62%
PS INTERACT III	39 392 594	-	-	-	-	39 392 594	100,00%	29 255 178	74,27%
SPOLU EŠIF bez PRV	14 378 249 432	2 250 481 141	766	20 262 236 563	141,31%	13 583 051 919	94,47%	7 847 553 453	54,58%
Program rozvoja vidieka	2 276 074 822	765 953 493	56	2 169 287 532	95,31%	1 421 053 775	62,43%	1 180 295 691	51,86%
SPOLU EŠIF	16 654 324 254	3 016 434 634	822	22 431 524 095	135,01%	15 004 105 694	90,09%	9 027 849 144	54,21%
<i>z toho REACT-EU</i>	597 022 495	3 760 930	33	647 504 342	108,46%	459 990 453	77,05%	177 822 019	29,78%
<i>z toho navýšenie alokácie PRV</i>	716 382 979	226 445 641							
EŠIF bez REACT-EU a bez navýšenia PRV	15 340 918 780	2 786 228 063				14 544 115 241	94,81%	8 850 027 125	57,69%

Zdroj údajov: ITMS 2014+ (export dát 01.05.2022 o 7:00hod), Certifikačný orgán (MF SR), RO PRV, RO Interreg V-A SK-AT, RO PS INTERACT III

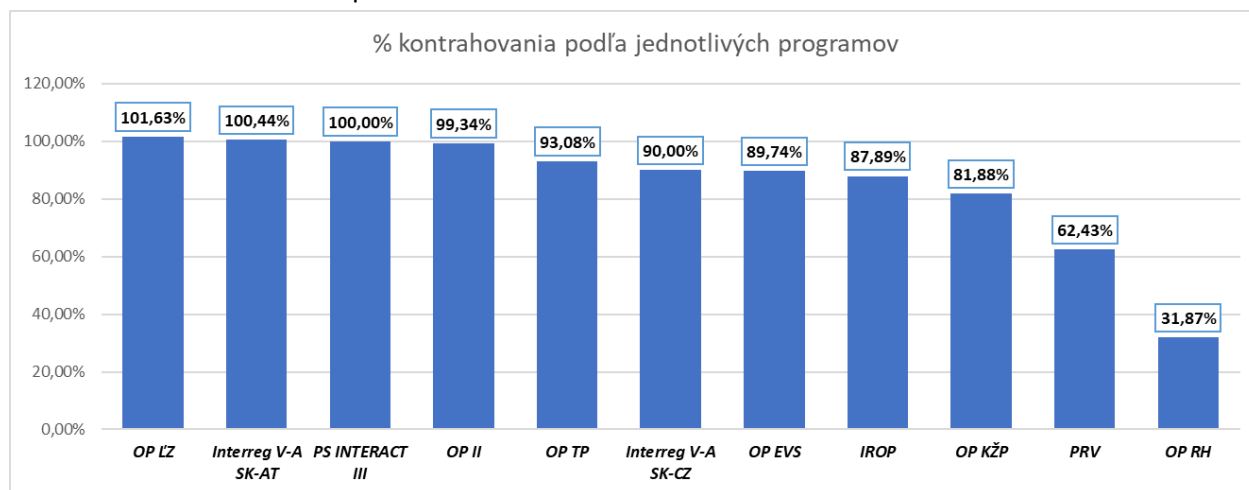
¹Kontrahovanie je uvádzané ako tzv. čisté kontrahovanie, teda také, ktoré je očistené o nečerpanú sumu ukončených projektov so zohľadnením vratiek.

²Čerpanie je uvádzané ako tzv. čisté čerpanie schválené na úrovni certifikačného orgánu so zohľadnením novej legislatívy EK pre 7. ÚR. Za PRV schválené uhradené platby prijímateľom očistené o nezrovnalosti.

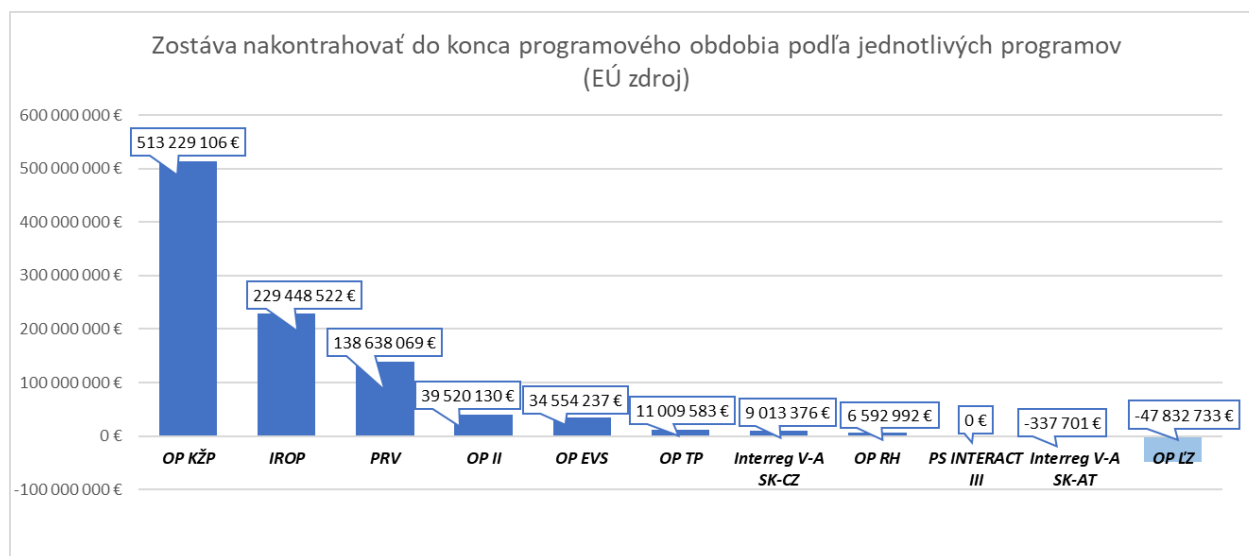
1.2 Stav implementácie k 30.04.2022 podľa operačných programov (OP)

1.2.1 Porovnanie stavu a zostatkov kontrahovania k 30.04.2022 podľa jednotlivých OP

Graf č. 1 Stav kontrahovania podľa OP

Graf č. 2 Zostáva nakontrahovať podľa OP

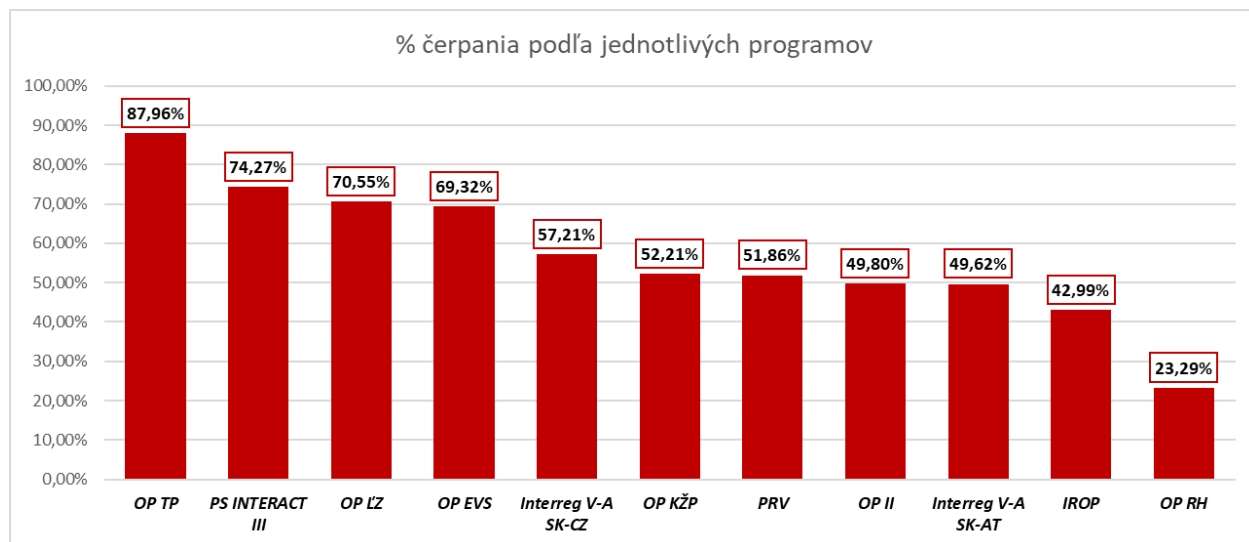

Do konca programového obdobia t.j. do konca roka 2023 zostáva nakontrahovať **933,84 mil. EUR**. Ďalších 716,38 mil. EUR je možné nakontrahovať v rámci Programu rozvoja vidieka do konca roka 2025 a to v súvislosti s predĺžením programového obdobia pre PRV. Tri programy (OP Ľudské zdroje, PS Interreg V-A SK-AT a PS INTERACT III) už dosiahli kontrahovanie 100 % pridelenej alokácie z EÚ zdrojov. Dlhodobu najnižšiu úroveň kontrahovania dosahuje OP Rybné hospodárstvo. Kontrahovanie nižšie ako 90 % z celkovej alokácie 2014 – 2020 evidujeme aj v rámci OP Kvalita životného prostredia a IROP. V rámci IROP došlo k navýšeniu alokácie v rámci dodatočných zdrojov REACT-EU, čo spôsobilo zníženie úrovne kontrahovania.

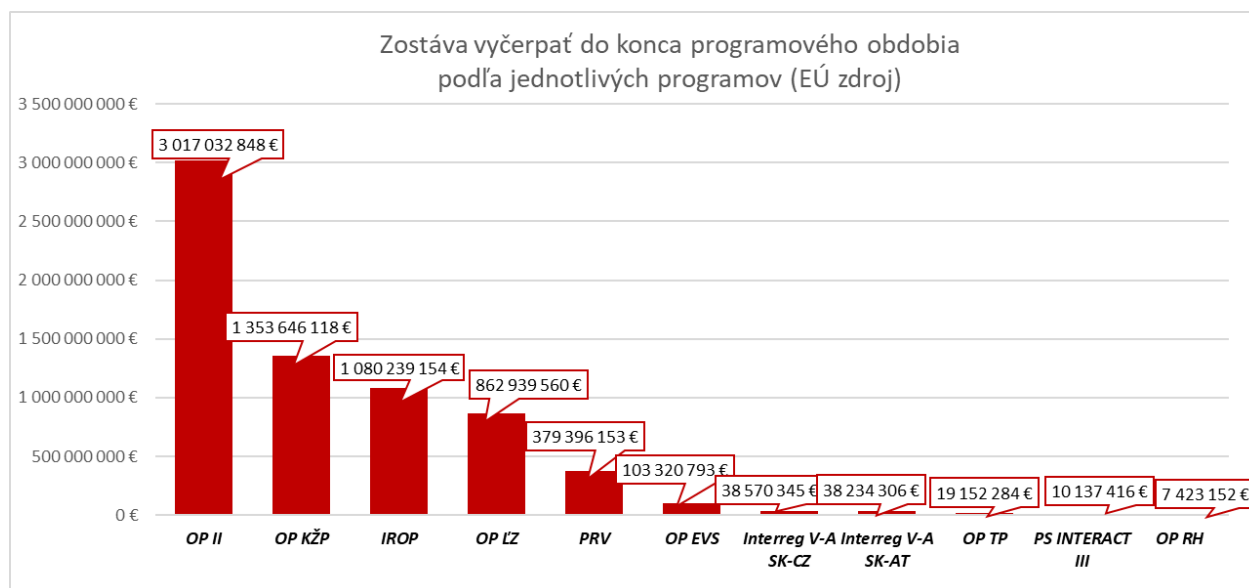
Prehľad stavu a zostatkov kontrahovania podľa OP sa nachádza v tabuľke č. 2 na str.7.

1.2.2 Porovnanie stavu a zostatkov čerpania k 30.04.2022 podľa jednotlivých OP

Graf č. 3 Stav čerpania podľa OP

Graf č. 4 Zostáva vyčerpať podľa OP

Do konca programového obdobia (najneskôr do marca 2024) zostáva ešte vyčerpať **7,035 mld. EUR** vrátane 2. tranže REACT-EU (vo výške 125,23 mil. EUR). Dodatočných 716,38 mil. EUR v rámci PRV je možné vyčerpať až do konca roka 2025.

Prehľad stavu a zostatkov čerpania podľa OP sa nachádza v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2 Prehľad stavu a zostatkov čerpania podľa OP k 30.04.2022

Program	Zodpovedný rezort/orgán	Alokácia 2014 - 2020 vrátane 1. tranže REACT-EU (EÚ zdroj)	Kontrahovanie (EÚ zdroj)	Čerpanie (EÚ zdroj)	% kontrahovania	% čerpania	Zostáva nakontrahovať do konca program. obdobia (bez navýšenia PRV) (EÚ zdroj)	Zostáva vyčerpať do konca program. obdobia - 3/2024 (bez navýšenia PRV) (EÚ zdroj)
OP Ľudské zdroje	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	2 929 999 089	2 977 831 822	2 067 059 529	101,63%	70,55%	47 832 733	862 939 560
OP Integrovaná	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	6 009 937 611	5 970 417 481	2 992 904 763	99,34%	49,80%	39 520 130	3 017 032 848
OP Kvalita životného	Ministerstvo životného prostredia SR	2 832 531 290	2 319 302 184	1 478 885 172	81,88%	52,21%	513 229 106	1 353 646 118
Integrovaný regionálny OP	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	1 894 842 772	1 665 394 250	814 603 618	87,89%	42,99%	229 448 522	1 080 239 154
OP Efektívna verejná správa	Ministerstvo vnútra SR	336 765 425	302 211 188	233 444 632	89,74%	69,32%	34 554 237	103 320 793
OP Technická pomoc	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	159 071 912	148 062 329	139 919 628	93,08%	87,96%	11 009 583	19 152 284
OP Rybné hospodárstvo	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	9 676 595	3 083 603	2 253 442	31,87%	23,29%	6 592 992	7 423 153
PS Interreg V-A SK-CZ	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	90 139 463	81 126 087	51 569 118	90,00%	57,21%	9 013 376	38 570 345
PS Interreg V-A SK-AT	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	75 892 681	76 230 382	37 658 375	100,44%	49,62%	337 701	38 234 306
Program spolupráce INTERACT III	Bratislavský samosprávny kraj	39 392 594	39 392 594	29 255 178	100,00%	74,27%	-	10 137 416
Program rozvoja vidieka	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	2 276 074 822	1 421 053 775	1 180 295 691	62,43%	51,86%	138 638 069	379 396 153
<i>EŠIF celkom</i>		16 654 324 254	15 004 105 694	9 027 849 144	90,09%	54,21%	933 835 582	6 910 092 132

Zdroj údajov: ITMS2014+, Certifikačný orgán (MF SR), RO Interreg SK-AT, RO Interact III, RO PRV

2. Opatrenia vlády SR a MIRRI SR na riešenie aktuálnych kríz

2.1 COVID opatrenia (boj proti pandémie COVID-19)

MIRRI SR v spolupráci s MF SR na základe bilaterálnych rokovaní s jednotlivými rezortami v súvislosti so vzniknutou situáciou spôsobenou pandemiou koronavírusu COVID-19 vypracovalo **Návrh opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandemiou koronavírusu COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov** a v tejto súvislosti **plánovalo realokáciu 1,25 mld. EUR** z nezazmluvnených prostriedkov EŠIF. Na základe negociácií s EK bol objem finančných prostriedkov znížený na **1,105 mld. EUR**.

Uznesením vlády SR č. 257/2020 zo dňa 28.04.2020 bol schválený materiál *“Návrh opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandemiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov”*, ktorý má vo významnej miere prispieť k eliminovaniu dopadov pandémie na ekonomiku SR a opätovne ju naštartovať.

COVID opatrenia sú zamerané na:

- podporu udržania zamestnanosti: **410,26 mil. EUR (OP ĽZ)**
- podporu zdravotníckeho systému: **204,30 mil. EUR (IROP, OP II)**
- podporu pre mikro, malé a stredné podniky: **330,20 mil. EUR (OP II)**
- podporu zložiek integrovaného záchranného systému: **51,00 mil. EUR (OP KŽP)**
- iné opatrenia na zmiernenie dopadov COVID-19: **109,30 mil. EUR (OP ĽZ)**

K 30.04.2022 bolo z vyčlenenej alokácie 1,105 mld. EUR vo výzvach a vyzvaniach sprístupnených 1,25 mld. EUR (112,96 %), zazmluvnených 1,21 mld. EUR (109,54 %) a vyčerpaných 812,58 mil. EUR (73,53 %). Od 01.01.2022 narástla suma vo výzvach o 11,94 mil. EUR, kontrahovanie o 57,27 mil. EUR a čerpanie o 18,57 mil. EUR.

2.2 REACT-EU (eliminovanie dopadov pandémie COVID-19)

Ďalším opatrením na eliminovanie dopadov pandémie je **3. balíček podpory EK – REACT-EU v celkovej hodnote 745 mil. EUR**, o ktorú sa navýši finančná obálka programového obdobia **2014 – 2020**. Zdroje sa členským krajinám pridelujú v dvoch fázach. V prvej fáze na rok 2021 má SR v zmysle **Vykonávacieho rozhodnutia EK z 12.02.2021** k dispozícii **616 mil. EUR** (1. tranža REACT-EU). Na rok 2022 má SR v zmysle **Vykonávacieho rozhodnutia EK z 23.11.2021** k dispozícii **129,20 mil. EUR** (2. tranža REACT-EU). Oproti pôvodne odhadovanej celkovej alokácií REACT-EU vo výške 780 mil. EUR je skutočná celková alokácia v zmysle vykonávacích rozhodnutí EK nižšia o 35 mil. EUR.

V zmysle materiálu č. UV-20294/2020, ktorý vláda SR vzala na vedomie na zasadnutí dňa 23.09.2020, ako aj na základe následných negociácií s Európskou komisiou a riadiacimi orgánmi, bude podpora z REACT-EU zameraná najmä na:

- podporu aktivít na udržanie a vytváranie pracovných miest, pokračovanie poskytovania sociálnych služieb občanom vrátane terénnej práce a komunitnej starostlivosti. Financovať sa bude aj zvyšovanie odolnosti zdravotníckeho systému. Pomoc má byť poskytnutá aj regiónom vo forme financovania zelených aktivít (cyklotrasy, zelená infraštruktúra) a podpora bude smerovať aj na zatepľovanie bytových domov, zvýšenie kapacít základných škôl a zvýšenie kvality odborného vzdelávania. V rámci boja s pandémiou budú finančne podporení zamestnanci v prvej línii ako sú zdravotníci alebo policajti a hasiči. Keďže súčasná kríza má za následok aj zvyšovanie počtu najodkázanejších osôb, pomoc z REACT-EU bude smerovať aj na pokračovanie distribúcie potravinových balíčkov pre tieto osoby.
- **Tieto aktivity je možné realizovať navýšením alokácie v štyroch OP: OP ĽZ, IROP, OP EVS a OP FEAD.** Celková alokácia REACT-EU vo výške 745,18 mil. EUR bude rozdelená medzi 4 OP nasledovne:

Operačný program	Prvá fáza prideľovania zdrojov – na rok 2021	Druhá fáza prideľovania zdrojov – na rok 2022	Spolu
OP ĽZ	316 832 573	66 458 080	383 290 653
IROP	194 900 994	40 881 990	235 782 984
OP EVS	85 288 928	17 890 012	103 178 940
SPOLU EŠIF	597 022 495	125 230 082	722 252 577
OP FEAD	18 953 095	3 975 558	22 928 653
Spolu REACT-EU	615 975 590	129 205 640	745 181 230

V nadväznosti na 2. tranžu REACT-EU riadiace orgány pripravujú druhé kolo revízií OP, ktorými budú opätovne navýšené alokácie.

K 30.04.2022 bolo z alokácie 597 mil. EUR vo výzvach a vyzvaniach REACT-EU sprístupnených 647,50 mil. EUR (108,46 %), zazmluvnených bolo 459,99 mil. EUR (77,05 %) a vyčerpaných 178,26 mil. EUR (29,86 %). Od 01.01.2022 narástla suma vo výzvach o 73,79 mil. EUR, kontrahovanie o 64,87 mil. EUR a čerpanie o 41,71 mil. EUR.

2.3 CARE (flexibility EK v súvislosti s utečeneckou krízou na Ukrajine)

EK v nadväznosti na požiadavku členských štátov vrátane SR/MIRRI SR ohľadom zavedenia väčších flexibilit z dôvodu pretrvávajúcej pandémie COVID-19 a z dôvodu migračnej krízy predstavila 8.3.2022 návrh modifikácie kohéznej legislatívy a legislatívy fondu pre azyl, migráciu a integráciu na programové obdobie 2014 – 2020 - **Zmena všeobecného nariadenia (CARE)**, ktorý nadobudol účinnosť 09.04.2022.

Legislatíva CARE predlžuje možnosť 100%-ného financovania na 8.účtovný rok a umožňuje financovať opatrenia na riešenie migračnej krízy v osobitnej prioritnej osi len z Európskeho fondu regionálneho

rozvoja (ďalej len „EFRR“) a z Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“). Možnosť spoločnej podpory potrieb utečencov z novej prioritnej osi sa netýka Kohézneho fondu, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, Európskeho námorného a rybárskeho fondu a ani cieľa Európska územná spolupráca (programy Interreg).

EK následne 23. a 31. marca 2022 predložila dodatočné legislatívne modifikácie kohéznych pravidiel zamerané na zvýšenie zálohovej platby REACT-EÚ a vytvorenie jednotkovej sumy na utečenca so štatútom dočasného útočiska. Tento tzv. marcový balík legislatívnych zmien, ktorý nadobudol účinnosť už 9. a 14. apríla 2022, má zabezpečiť pomoc krajinám v prvej línii, a to prostredníctvom využitia dostupných fondov EÚ (len EFRR a ESF) na riešenie migračnej krízy.

Rozsah oprávnenosti výdavkov EŠIF po tejto úprave kohéznej legislatívy neumožňuje napr. financovať sociálne príspevky pre utečencov alebo presúvať zdroje medzi kategóriami regiónov, resp. financovať aktivity na území Bratislavského samosprávneho kraja zo zdrojov EFRR pre menej rozvinutý región. Slovenská republika preto spoločne s ďalšími kohéznymi krajinami požaduje od EK dodatočné flexibility a zmeny prostredníctvom úpravy niektorých článkov vybraných nariadení EÚ. Navrhované flexibility by umožnili optimalizovať čerpanie fondov EÚ programového obdobia 2014 – 2020, ako aj 2021 - 2027 s cieľom zmierniť dopady prelínajúcich sa kríz.

V súvislosti s ponúknutými flexibilitami je potrebné, aby si jednotlivé rezorty analyzovali stav implementácie EŠIF vo svojej gescii za účelom identifikácie disponibilných zdrojov EFRR a ESF a následne zabezpečili implementáciu opatrení na riešenie migračnej krízy prostredníctvom vytvorenia novej prioritnej osi v rámci operačných programov.

Nižšie je uvedený zoznam oprávnených aktivít, ktoré stanovila EK.

Indikatívny zoznam oprávnených aktivít podľa fondov v súvislosti s migračnou krízou na Ukrajine

(AMIF, ISF-Borders a Visa, ESF, FEAD, EFRR 2014-2020)

Verzia zo dňa 25. marca 2022

Členské štáty sú prizvané na konzultácie o nasledujúcom zozname indikatívnych opatrení, ktoré je možné podporiť z pohľadu maximalizácie spoločného účinku Fondov. Na tento účel vyzývame riadiace orgány zodpovedné za jednotlivé fondy na vzájomnú koordináciu, z pohľadu vykrytia najvyššieho možného rozsahu identifikovaných potrieb a ostatných rozpočtových možností v rámci programov financovaných z každého fondu.

Tento indikatívny zoznam umožňuje flexibilitu rýchlej reakcie na potreby ľudí utekajúcich z Ukrajiny. Navrhované opatrenia budú vychádzať zo skutočných potrieb príslušných členských štátov. Zdroje budú využité podľa ich dostupnosti, vhodnosti podľa povahy opatrení a primárneho rozsahu ich podpory.

Je taktiež potrebné poznamenať, že v prípade ESF a EFRR budú aktivity môcť byť oprávnené na podporu z týchto fondov iba pokiaľ spadajú rámca podpory daného fondu, prispievajú k príslušným investičným prioritám uvedeným v nariadeniach pre konkrétne fondy a špecifickým cieľom príslušného operačného programu. Navyše by taktiež mali byť v súlade s platným právom, vrátane pravidiel EÚ a národných pravidiel pre oprávnenosť. Hlavným účelom ESF a EFRR (podľa TC9) je integrácia týchto osôb v členskom štáte. V prípade fondov pre oblasť vnútorných záležitostí (osobitne AMIF a ISF Borders a Visa), budú navrhované aktivity musieť byť v súlade so špecifickými cieľmi príslušného národného programu, tak ako bol predtým prijatý, a v súlade s národnými pravidlami, ktoré prijali členské štáty pre implementáciu programov.

Opatrenia v rámci všetkých fondov by mali zabezpečiť dodržiavanie platného práva, vrátane základných práv a princípov stanovených v Charte základných ľudských práv EÚ. Mali by rešpektovať princíp nediskriminácie, nemali by viesť k segregácii/marginalizácii migrantov a mali by posilniť rovnosť prístupu k nesegregovaným dostupným komunitným službám v širšej spoločnosti. Špecifické opatrenia by mali byť nastavené tak, aby pokrývali oblasť od prvého príchodu, cez prijatie a integráciu až po riešenie potrieb osobitne zraniteľných skupín, s vyšším rizikom diskriminácie, sexuálneho a pracovného vykorisťovania a zneužívania ako aj obchodovania s ľuďmi, napríklad neploetí bez sprievodu, bezprizorné deti, ženy, LGBTIQ, Rómovia, postihnuté osoby, staršie osoby, ľudia bez ukrajinského občianstva, vrátane nezdokumentovaných osôb a ľudí bez štátneho občianstva.

Tento indikatívny zoznam vyjadruje pohľad na služby Komisie a nezakladá žiadny záväzok Komisie. Len Súdny dvor Európskej únie je kompetentným orgánom pre autoritatívny výklad úniijného práva. V prípade pochybností alebo otázok môžu členské štáty prekonzultovať svoje plány na koordinované opatrenia, ktoré by mohli byť podporené z fondov EÚ so službami Komisie.

<p>1. Prvé prijatie a okamžitá pomoc* (to znamená pokrytie základnej podpory poskytovanej ľuďom prichádzajúcim do Únie, či už na vonkajších hraniciach EÚ alebo v prijímacích zariadeniach)</p> <p>* ESF môže poskytovať podporu pre krízové opatrenia zdôraznené v tejto časti za predpokladu, že sú zamerané na podporu integrácie na trhu práce a môžu prispieť k plneniu investičných priorít stanovených v Nariadení ESF (Nariadenie EÚ č. 1304/2013 a misie fondu. Preto, ak tieto druhy opatrení získajú podporu z ESF (napr. potravinová a základná hmotná pomoc, náklady na ubytovanie, dopravné náklady), mali by byť súčasťou cesty integrácie týchto osôb na trh práce tak, ako je to uvedené v časti 2 a 3. Oprávnenosť môže byť spojená s registráciou osoby v ČS, ktorý môže potvrdiť ich zapojenie do procesu integrácie a určiť oprávnenosť nákladov od prvého vstupu do daného ČS. na účely zjednodušenia sa navrhuje stanoviť dohodnuté náklady „na osobu“ na úrovni ČS/programu, ktoré pokrývajú jednotlivé kroky procesu integrácie registrovaných účastníkov od okamihu, kedy dostanú prvú podporu.</p>	
i. Podpora pre prvotné potreby na hranici (potraviny, nepotravinové položky a základná hmotná pomoc, napríklad hygienické sady, prikrývky, oblečenie, potravinové balíčky, spacie vaky, plienky, detské fľaše, atď.)	AMIF, ISF Borders a Visa FEAD typu OP I ¹ ESF*
ii. Prvé prijatie (na hranici, blízko hranice) – mobilné kontajnery, dočasný prístrešok /prefabrikované moduly/stany, atď.	AMIF, ISF Borders a Visa
iii. Prvé prijatie (na hranici, blízko hranice) – ubytovanie v hostiteľských rodinách, hoteloch, turistických ubytovniach, obecných zariadeniach (školy, telocvične, atď.) a súvisiace náklady	AMIF, ISF Borders a Visa (len prvé prijatie) ESF*
iv. Dopravné služby z hranice na miesto prvého prijatia a/alebo ubytovania na území každého členského štátu (vrátane hostiteľských rodín, hotelov, turistických ubytovní, obecných zariadení (škôl, telocviční) atď.),	AMIF ISF Borders a Visa ESF*
v. Náklady na stravovanie v mieste prvého prijatia (na hranici, blízko hranice)	AMIF, ISF Borders a Visa FEAD typu OP I ESF*
vi. Energie a údržba (náklady na elektrinu, nájomné, vykurovanie, atď.) v mieste prvého prijatia a zariadeniach, ktoré dokážu ubytovať prílev prichádzajúcich (školy, telocvične, iné obecné budovy, atď.)	AMIF, ISF Borders a Visa

¹ Podpora z fondu FEAD (Fond pre Európsky program potravinovej pomoci pre najodkázanejšie osoby) je dvojaká a je programovo rozdelená do dvoch typov operačných programov („OP“): potravinová a hmotná pomoc (známa ako typ „OP I“); sociálna inklúzia (známa ako typ „OP II“).

vii. Spotrebný materiál (položky osobnej starostlivosti, farmaceutické výrobky, atď.)	AMIF, ISF Borders a Visa ESF*
viii. služby umývania/prania, služby prenájmu kontajnerových spŕch/modulov, atď.	AMIF ISF Borders a Visa
ix. Okamžitá zdravotná starostlivosť a psychologické poradenstvo (napr. profesionálni sociálni pracovníci, zdravotné sestry, post-traumatická psychologická podpora a sprevádzajúci prekladatelia, atď.)	AMIF, ISF Borders a Visa FEAD typu OP II ESF*
x. Okamžité informácie o právach a postupoch (administratívna podpora)	AMIF, ISF Borders a Visa ESF*
xi. Prekladateľské a tlmočnicke služby	AMIF, ISF Borders a Visa ESF*
xii. Postele a súvisiaci spotrebný materiál (napr. matrace, skladacie postele, spacie vaky, atď.)	AMIF, ISF Borders a Visa, FEAD typu OP I
xiii. Nepotravinové položky, napríklad nábytok a zariadenie pre kapacity prvého prijatia	AMIF, BMVI
xiv. Konkrétna hmotná pomoc pre detské vybavenie, osobitne pre mladistvých bez sprievodu, vrátane poskytnutia špecializovanej hmotnej pomoci (napr. výučbový materiál a položky potrebné pre ich zdravotnú a psychologickú starostlivosť)	AMIF, ISF Borders a Visa, FEAD typu OP I ESF*
xv. Konkrétna hmotná pomoc pre osoby s postihnutím a/alebo osobitnými potrebami, vrátane poskytnutia špecializovanej hmotnej pomoci (napr. pomôcky pre mobilitu a položky pre ich zdravotnú a psychologickú starostlivosť)	AMIF FEAD typu OP I ESF*
xvi. Včasná identifikácia a označenie obetí obchodovania s ľuďmi na účely poskytnutia podporných služieb podľa ich potrieb	AMIF
2.Druhá fáza: privítanie a integrácia (toto zahŕňa formy podpory následne po podaní prvotnej pomoci)	
I. <i>Ubytovanie</i> , vrátane zohľadnenia potrieb osôb s postihnutím	

i. Dopravné služby (verejné a súkromné), vrátane lístkov, do ďalšieho miesta prijatia (lokálne / regionálne) a/alebo ubytovanie (vrátane hostiteľských rodín, hotelov, turistických ubytovní, obecných zariadení (školy, telocvične) atď.), ako aj ostatných hostiteľských krajín (v rámci relokácie alebo vzhľadom na zvolenú destináciu ľudí utekajúcich z Ukrajiny), vrátane zohľadnenia potrieb osôb s postihnutím	AMIF, ako všeobecné pravidlo v rámci územia každého členského štátu ESF (v cieľovom ČS; ubytovanie pre tých, ktorí majú byť integrovaní v ČS)
ii. Informačné balíky (napr. brožúry) / informačné služby a personál (vrátane spoločných kontaktných miest)	AMIF ESF
iii. Výstavba nových zariadení pre prijatie	AMIF EFRR môže pokrývať infraštruktúru a súvisiace zariadenia spadajúce pod TC9 IP (e) pre prijímanie migrantov a utečencov, prednostne pre prijatie v komunite z pohľadu integrácie.
iv. Renovácia a modernizácia súčasných zariadení pre prijatie	AMIF, EFRR môže pokrývať infraštruktúru a súvisiace zariadenia spadajúce pod TC9 IP (e) pre prijímanie migrantov a utečencov, prednostne pre prijatie v komunite z pohľadu integrácie.
v. Mzdové náklady pre personál prevádzkujúci zariadenia	AMIF
vi. Podporné služby (napr. upratovanie) v zariadeniach	AMIF
vii. Školenie personálu a najímanie ďalších pracovníkov v zariadeniach a iných druhoch služieb pracujúcich s utečencami (zvyšovanie kapacity daných zariadení)	ESF
viii. Poskytovanie služieb vyhľadania rodiny a špeciálna procedurálna a prijímacia podpora osobitne pre mladistvých bez sprievodu	AMIF
ix. Ubytovanie (vrátane hostiteľských rodín, hotelov, turistických ubytovní, obecných zariadení (škôl, telocviční) atď.), napr. poplatky za prenájom	AMIF ESF

<i>I. Administratívne kapacity (Distribúcia a organizácia prijímacích aktivít na národnej úrovni)</i>	
i. Budovanie kapacít pre miestne a iné orgány	AMIF, ESF (EFRR môže zohrať podpornú úlohu v rámci TC11) TP pre prijímateľov a národné orgány pri implementácii fondov
ii. Platformy pre organizáciu príspevkov občianskej spoločnosti	AMIF ESF TP pre prijímateľov a národné orgány pri implementácii fondov
iii. Podpora pre rozvoj sietí a partnerstiev pre integrované služby	ESF (EFRR môže zohrať podpornú úlohu v rámci TC11)
iv. Podpora pre MVO a občianske iniciatívy	AMIF (po výzvach), ESF
v. Mzdové náklady pre organizáciu integračných aktivít	AMIF, ESF
<i>II. Administratívna podpora pre záležitosti súvisiace s pobytom</i>	
i. Podporná funkcia pre legalizáciu pobytu a riešenie administratívnych záležitostí	AMIF
ii. Právna pomoc a zastúpenie	AMIF
iii. podpora a informácie pre azylové a imigračné procedúry	AMIF
<i>III. Priama podpora pre konečných prijímateľov</i>	
i. Hotovostná pomoc pre základné potreby	AMIF
ii. Potravinová a základná hmotná pomoc	FEAD typu OP I ESF, keď sa táto podpora poskytne v rámci aktivít integrácie osôb v členskom štáte
<i>IV. Integračné opatrenia</i>	
i. Jazykové kurzy (a podpora pre dennú starostlivosť počas jazykových kurzov)	AMIF (len pre nešpecializované, prvostupňové jazykové kurzy), ESF
ii. Občianska orientácia a interakcia s hostiteľskou spoločnosťou	AMIF, ESF

3. Hlavná podpora pre dlhodobú integráciu do hostiteľskej spoločnosti	
<i>I. Prístup k nesegregovaným základným službám (sociálna inklúzia a zdravie) osobitne pre zraniteľné skupiny</i>	
i. Prístup k sociálnym službám	ESF (FEAD typu OP II ak nie sú prepojené na trh práce)
ii. Prístup k službám zdravotnej starostlivosti, vrátane psychického zdravia a psychologickej starostlivosti, primárna starostlivosť a preventívna starostlivosť	ESF, FEAD typu OP II
iii. Prístup k službám dennej starostlivosti, osobitne pre deti a osoby s postihnutím / starostlivosť o deti	ESF
iv. Súvisiaca podpora, napríklad preklady a tlmočníci	ESF (FEAD typu OP II ak nie sú prepojené na trh práce)
v. Služby rodinnej, komunitnej a domácej starostlivosti	ESF (FEAD typu OP II ak nie sú prepojené na trh práce)
vi. Rozvoj infraštruktúry (výstavba/renovácia/rozšírenie) + súvisiace zariadenia (vrátane zohľadnenia potrieb osôb s postihnutím) prostredníctvom zlepšenia prístupu k službám v nesegregovaných: - Sociálnych službách - Zdravotnej starostlivosti (preventívnej, primárnej, sekundárnej, atď.); mobilných servisných jednotkách - Starostlivosti o deti - Posun od inštitucionálnych k rodinným a komunitným službám v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti v spoločnosti pre osoby s postihnutím, starších ľudí, bezprizorných detí (náhradné rodiny) prostredníctvom dostupného individuálneho sociálneho bývania – súkromné byty, zariadenie, dostupná doprava, atď.) (pozri časť II nižšie) - Verejná doprava pre zjednodušenie prístupu k nesegregovaným rodinným a komunitným službám sociálnej, zdravotnej starostlivosti a starostlivosti o deti.	EFRR
<i>II. Prístup k nesegregovanému ubytovaniu</i>	

i. Renovácia/výstavba/nákup sociálneho bývania v rámci komunity / nesegregovaných oblastiach (súkromné byty pre rodiny, jednotlivcov) spolu s doplnkovými opatreniami pre posilnenie prístupu k celospoločenským službám v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravotnej a sociálnej starostlivosti; taktiež sa týka sociálneho bývania, prispôsobeného na potreby osôb s postihnutím, starších ľudí, atď.	EFRR
ii. Rozšírenie možností dostupného sociálneho bývania formou prenájmu priestorov, vrátane zohľadnenia potrieb osôb s postihnutím (v rámci opatrení na podporu sociálnej inklúzie prostredníctvom prístupu k sociálnym kultúrnym a rekreačným službám a prechod od inštitucionálnych ku komunitným službám)	EFRR
<i>III. Prístup na nesegregovaný trh práce</i>	
i. Aktivačné opatrenia na trhu práce (vrátane odborného vzdelávania a školenia, mentoringu, poradenstva). Tieto opatrenia môžu zahŕňať dávky pre účastníkov	ESF
ii. Jazykové školenie pre výkon práce	ESF
iii. Pomoc s nájdením práce, usmernenie, poradenstvo	ESF
iv. Pomoc a podpora pre podnikateľské start-upy	ESF
v. Prístup na trh práce pre ženy, vrát. žien s deťmi	ESF
vi. Sociálne inovatívne opatrenia (podnikanie, sociálna ekonomika)	ESF
vii. Prístup k mikrofinančnej pomoci	ESF
viii. Uznávanie kvalifikácie a kompetencií	ESF
ix. Budovanie verejných kapacít služieb zamestnanosti	ESF
x. Odborné vzdelávanie a školenie	ESF

<p>xi. Rozvoj infraštruktúry (budovanie/renovácia/rozšírenie) + súvisiace zariadenia (vrátane zohľadnenia potrieb osôb s postihnutím) prostredníctvom zlepšenia prístupu k službám v nesegregovaných:</p> <p>a. Inštitúciách trhu práce</p> <p>b. Budovách/kanceláriách úradov práce</p> <p>c. Zariadeniach odborného vzdelávania/centrách odborného vzdelávania a vzdelávania dospelých</p> <p>d. Spoločné kontaktné miesta služieb pre uchádzačov o prácu, atď.</p> <p>e. Podnikateľské inkubátory, start-upy, založenie podnikania, atď.</p> <p>f. Moderné zariadenie s využitím najnovších technológií na podporu interoperability trhov práce, atď.</p> <p>g. Verejná doprava na posilnenie prístupu k nesegregovaným službám zamestnanosti.</p>	<p>EFRR</p>
<p><i>IV. Špecializované služby</i></p>	
<p>i. Podpora pre zraniteľné skupiny</p>	<p>AMIF, ESF, EFRR (infraštruktúra a súvisiace zariadenia na posilnenie prístupu k službám) FEAD typu OP II (nie prepojený na trh práce)</p>
<p>ii. Podpora pre bezprizorných nepľnoletých / siroty</p>	<p>AMIF, ESF, EFRR (infraštruktúra a súvisiace zariadenia na posilnenie prístupu k službám) FEAD typu OP II (nie prepojený na trh práce)</p>
<p>iii. Podpora pre obeť konfliktu (trauma/ zranení ľudia)</p>	<p>ESF, EFRR (infraštruktúra a súvisiace zariadenia na posilnenie prístupu k službám) FEAD typu OP II (nie prepojený na trh práce)</p>
<p><i>V. Prístup k nesegregovanému vzdelávaniu</i></p>	
<p>i. Opravné ročníky (pre deti, aby sa mohli zapojiť do inkluzívneho systému vzdelávania)</p>	<p>ESF</p>
<p>ii. Inkluzívne vzdelávanie, vytvorenie ďalších školských priestorov</p>	<p>ESF, EFRR (infraštruktúra a súvisiace zariadenia na posilnenie prístupu k nesegregovaným službám)</p>

iii. Školenie a nábor ďalších učiteľov a personálu	ESF
iv. Posúdenie vzdelávacích potrieb detí (jazykové kurzy, extra podpora)	ESF
v. Program pre rozvoj kompetencií	ESF
vi. Rozvoj infraštruktúry (budovanie/renovácia/rozšírenie) + súvisiace zariadenia (vrátane zohľadnenia potrieb osôb s postihnutím) prostredníctvom zlepšenia prístupu k službám v nesegregovaných zariadeniach VSRD, primárneho, sekundárneho, odborného, terciárneho vzdelávania a služieb, vrátane IKT a verejnej dopravy pre zlepšenie prístupu k nesegregovaným vzdelávacím zariadeniam	EFRR
vii. Mimoškolské aktivity, stravovanie, doprava, zariadenie škôl, prístup na internet, nákup digitálneho vybavenia (napr. tabletov) a e-learningové aplikácie, osobitne pre marginalizovaných študentov	ESF
<i>VI. Anti-diskriminačné opatrenia</i>	
i. Školenia	AMIF, ESF
ii. Budovanie komunity (obojsmerná integrácia migrantov a hostiteľskej spoločnosti)	AMIF, ESF

3. Opatrenia vlády SR a MIRRI SR na zrýchlenie čerpania

Predchádzajúca vláda zanechala neuspokojivý stav implementácie eurofondov, kde konkrétne v čerpaní po 6 rokoch implementácie bola dosiahnutá úroveň iba 31,79 %, a teda za necelé 4 roky je potrebné vyčerpať viac ako 2/3 alokácie.

Opatrenia MIRRI SR realizované v roku 2021:

1. Zavedenie nového systému pre krízový manažment v apríli 2021:

- **uznesením vlády SR č. 218/2021 z 28. apríla 2021** sú zaviazaní jednotliví ministri **plnením konkrétnych úloh tak, aby sa eliminovalo riziko prepadu prostriedkov**. Tieto úlohy sú jednotliví ministri **zviazaní daným uznesením odpočtovať štvrťročne** vláde SR. **MIRRI SR** okrem toho **mesačne** predkladá súhrnnú informáciu o stave implementácie EŠIF na rokovanie vlády.

2. Krízový manažment je uplatňovaný zavedením 8 pilierov zvýšeného dohľadu nad implementáciou EŠIF ako napr.

- ✓ **vypracovanie akčných plánov,**
- ✓ **na základe analýzy vykonať vnútorné presuny prostriedkov v rámci OP;**
- ✓ **zabezpečiť vyhlásenie výziev do výšky 100 % alokácie príslušného OP do konca r. 2021;**
- ✓ **zabezpečiť zazmluvnenie vo výške 90 % do konca roka 2021 a 100% do konca roka 2022;**
- ✓ **vytvorenie zásobníkov projektov;**
- ✓ **vytvorenie a priebežné monitorovanie a aktualizácia strategických projektov,...**

3. Zjednodušovanie procesov implementácie a to najmä prostredníctvom:

- **Novely zákona č. 292/2014 Z.z. o príspevku z EŠIF - tzv. „lex corona“**, ktorá nadobudla účinnosť už **21.5.2020** a ktorou **sa dosiahlo** napr. odpustenie zmeškania vybraných zákonných lehôt, zavedenie možnosti flexibilnejšie zmeniť alebo zrušiť vyhlásenú výzvu, zavedenie možnosti zastaviť konanie (namiesto povinnosti), predĺženie lehôt v súvislosti s dohodami o splátkach.
- **Zmien v Systéme riadenia EŠIF, verzia 10 a 11**, ako napr.:
 - ✓ **zverejniť ku každej výzve** stručný a prehľadný **sumár najdôležitejších informácií** k výzve;
 - ✓ zaviedla sa **modelová žiadosť o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP)** / formulár ŽoNFP s detailnými inštrukciami k vyplneniu jednotlivých častí ŽoNFP;
 - ✓ RO **zverejňuje zoznam najčastejších chýb v ŽoNFP** napr. na svojom webovom sídle OP alebo v webovom sídle príslušného rezortu;
 - ✓ prvá ex ante kontrola **nebude vykonávaná podľa zákona o finančnej kontrole, čím odpadne režim vydania návrhu správy;**
 - ✓ zrušila sa povinnosť predkladať výročné monitorovacie správy projektu a v určitých prípadoch aj mimoriadne monitorovacie správy projektu a pod.
- **Aplikácie vyše 40 opatrení v rámci IROP** ešte na jeseň 2020 tak, aby sa najmä prostredníctvom **redukcie povinných kontrol pred vyhlásením verejného obstarávania, zjednodušením pracovných výkazov a zjednodušením overovania hospodárnosti** dosiahla eliminácia

akéhokoľvek rizika ďalšej straty finančných prostriedkov v tomto operačnom programe, ktorý je súčasťou MIRRI SR od 1.10.2020.

- **Ďalšou novelou zákona o príspevku z EŠIF** ktorá nadobudla účinnosť **15.6.2021** - s cieľom zabezpečiť **maximálnu transparentnosť, sme zaviedli povinnosť zverejňovania nedostatkov a odporúčaní z auditov.** To znamená, že RO/SO zverejňujú do 60 pracovných dní od skončenia rozhodovania o žiadostiach v konaní o žiadosti pre každú výzvu zoznam schválených žiadostí a zoznam neschválených žiadostí, **spolu s titulom, menom a priezviskom fyzickej osoby alebo obchodným menom alebo názvom právnickej osoby, ktorá sa podieľala na vypracovaní projektu.** Ďalšou úpravou novely je aj možnosť žiadateľa podať odvolanie voči rozhodnutiam RO o zastavení konania.
- **Vytvorením jednotnej príručky pre verejné obstarávanie, ktorá nadobudla účinnosť od 15.6.2021.** Touto príručkou sa zjednocujú pravidlá realizácie a kontroly **verejného obstarávania naprieč všetkými OP.** Už sa nebude môcť stať, že na prijímateľa budú kladené rôzne nároky, napr. na predkladanú dokumentáciu, z dôvodu realizácie verejného obstarávania v rámci rôznych projektov od rôznych poskytovateľov. Odstraňujú sa mnohé pravidlá, ktoré boli stanovené nad rámec zákona o verejnom obstarávaní, súčasťou sú vzorové dokumenty, ako i najčastejšie zistenia kontrolných orgánov.
- **MIRRI SR v spolupráci s MF SR iniciovalo novelu zákona č. 357/2015 o finančnej kontrole a audite, ktorou sa plánujeme zaviesť vzorkový výkon kontrol verejných obstarávaní a žiadostí o platbu. Uvedené opatrenie zásadným spôsobom zrýchli čerpanie finančných prostriedkov.**

Okrem toho ÚVO vykonalo viaceré novely zákona č. 343/2015 o verejnom obstarávaní, ktorými sa prispelo k zjednodušeniu a k zrýchleniu vykonávania verejných obstarávaní.

Opatrenia MIRRI SR realizované v roku 2022:

- **Návrh novely zákona č 292/2014 o príspevku poskytovanom z EŠIF, ktorej cieľom je reagovať na nepredvídateľné situácie** a umožniť čo najpružnejšiu reakciu na prekonanie ich následkov v rámci poskytovania príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov. Dňa 4.5.2022 bola novela zákona schválená uznesením vlády č. 306/2022 (umožňuje zvýšiť sumu schváleného nenávratného finančného príspevku pri národných projektoch).
- **Rokovania s ÚVO a Európskou komisiou** s cieľom identifikovať riešenie **na pomoc prijímateľom s nárastom cien** a zabezpečiť úspešnú realizáciu projektov
- **Efektívne využitie prostriedkov EÚ na pomoc utečencom z Ukrajiny v rámci iniciatívy CARE.**

Okrem toho ÚVO vykonalo novelu zákona o verejnom obstarávaní, ktorá je účinná od **31.3.2022**, prináša zmeny, ktoré umožnia zrýchliť procesy celého verejného obstarávania. Ide napríklad o:

- zavedenie **inštitútu zjavne nedôvodných námietok**, kedy ÚVO zastaví konanie o námietkach, ak ich účelom boli nedôvodné prietahy vo verejnom obstarávaní. Bude vylúčené podávať námietky pri podlimitných zákazkách na tovary a služby a pri podlimitných zákazkách na stavebné práce bude námietky možné podať až od predpokladanej hodnoty zákazky 800 000 eur bez DPH.
- pri podlimitných zákazkách a zákazkách s nízkou hodnotou **bude umožnené uzavrieť zmluvu s druhým v poradí**, ak došlo k odstúpeniu od zmluvy a cenová ponuka uchádzača, ktorý je druhý v poradí, nebola vyššia o viac ako 20 % v porovnaní s pôvodnou cenou. V týchto prípadoch

ukončenia zmluvy tak nebude potrebné vyhlásiť verejné obstarávanie opätovne, ale vrátiť sa k vyhodnoteniu pôvodnej zákazky.

- **výrazné zvýšenie limitov pre zákazky s nízkou hodnotou** (v prípade stavebných prác zvýšenie zo 180 000 eur bez DPH na 300 000 eur bez DPH), čo rovnako môže prispieť k rýchlejšiemu zadávaniu zákaziek. Zákazky financované z fondov EÚ sú spojené s povinnými kontrolami, čo pochopiteľne tiež proces predlžuje, avšak za posledné obdobie boli eurofondové kontroly výrazne redukované a vo fázach pred uzavretím zmluvy nastavené ako fakultatívne.
- s účinnosťou od 9.3.2022 je zároveň **vypustená aj povinná kontrola eurofondových nadlimitných zákaziek vo fáze pred uzavretím zmluvy** s predpokladanou hodnotou 600 000 eur bez DPH zo strany ÚVO, čo výrazne prispeje k rýchlejšiemu uzavretiu zmluvy s vysúťaženým dodávateľom.

V neposlednom rade je však potrebné uviesť, že priesťahy vo verejnom obstarávaní spôsobuje aj nedôslednosť uchádzačov pri príprave ponúk, kedy verejní obstarávatelia musia aj opakovane žiadať o vysvetlenie a doplnenie predložených dokladov. Vyššiu kvalitu verejných obstarávaní by mala zabezpečiť aj profesionalizácia, kedy zákazky vyššej finančnej hodnoty (nadlimitné a podlimitné zákazky) budú musieť realizovať odborní garanti s dostatočnou odbornou spôsobilosťou. **Tento koncept odborných garantov bude účinný od 31.3.2024.**

Veríme, že tieto opatrenia napomôžu k využitiu všetkých disponibilných prostriedkov, ktoré má SR v tomto programovom období k dispozícii. **V tejto súvislosti je možné vyzdvihnúť niekoľko veľmi pozitívnych faktov:**

- ✓ **neprepadnutie ani jedného eura pre rok 2021** (splnenie pravidla N+3) v rámci Európskeho sociálneho fondu, Kohézneho fondu, Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka – **tak ako aj v minulom roku** (teda **okrem operačného programu Rybné hospodárstvo**, kde bol potvrdený decommitment cca 290 tis. EUR)
- ✓ **nárast čerpania od nástupu novej vlády o 4,15 mld. EUR, pričom v roku 2021 sme zaznamenali najvyšší objem čerpania v celom programovom období, a to 1,95 mld. EUR**
- ✓ **nárast kontrahovania od nástupu novej vlády o 4,20 mld. EUR**
- ✓ **posun v rebríčku porovnávajúcim čerpanie eurofondov medzi krajinami EÚ a to z 27. miesta k 31.3.2020 na súčasné 22. miesto** (pred Talianskom, Maltou, Holandskom, Španielskom, Dánskom a Chorvátskom).